

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพญาขัน

ปรุงความสุข ด้วยพอเพียงและจิตอาสา

ว่ากันว่า ความสุขในการใช้ชีวิตของคนเรา ไม่มีสูตรสำเร็จ แต่มีสูตรหนึ่งที่ชาวบ้านในตำบลพญาขัน อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง ได้ลองปรุงแล้วพบว่าทำให้ชีวิตมีความสุขทุกขยับออยลง และทำให้เข้าอกเข้าใจเพื่อนมนุษย์ด้วยกันมากขึ้น และชาวพญาขันยินดีแบ่งปันสูตรปรุงความสุขนี้แก่ทุกคน

เคล็ดลับความสุข ที่อยากแบ่งปัน

แม้เราจะทราบกันดีว่าปลายทางของชีวิตคือความตาย แต่ในระหว่างที่มีชีวิตอยู่นั้น การใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า ไม่ประมาท พอเพียง และมีน้ำใจต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกันกลับเป็นสิ่งสำคัญยิ่งกว่า

ตำบลพญาขัน มีทั้งหมด 10 หมู่บ้าน มีประชากรราว 1,700 กว่าครัวเรือน รวม 5,791 คน ส่วนใหญ่ทำการเกษตรทำนา ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ โดยมีวัดเขาแดงตก และวัดเขาแดง ออกเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชุมชน

การรวมกลุ่มในการทำมาตุธรรมร่วมกันของคนที่นี่ เริ่มต้นมาจากการที่**คุณสกล ภาพสุวรรณ** ประธานคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลพญาขัน เล็งเห็นว่า

คนในชุมชนน่าจะมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน จึงตั้ง “กองทุนบุญ” ซึ่งเป็นกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพญาขันขึ้น เริ่มแรกมีเงินในกองทุน เป็นจำนวน 35,965 บาท โดยไม่ได้ขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการแต่อย่างใด เป็นแต่เพียงการออมเงินร่วมกันของชาวบ้าน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ร่วมกัน ทั้งในยามลำบาก เจ็บป่วย หรือตอนสิ้นชีวิต

จากจุดเล็กๆ จุดนี้ แต่กลับก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของคนในชุมชนอย่างเห็นได้ชัด เกิดความรักสามัคคี การมีส่วนช่วยกันคิดช่วยกันทำของคนในชุมชน หลังจากนั้นชาวบ้านตำบลพญาขัน ก็ได้ร่วมกันตั้งชมรมผู้สูงอายุขึ้นในหมู่บ้านควนถบ ตำบลพญาขัน

เพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล และทำกิจกรรมร่วมกัน
ของผู้สูงวัยขึ้น

ภายหลังสมาชิกของชมรมผู้สูงอายุ
ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก “กองทุนสวัสดิการ
ชุมชนตำบลพญาขัน” ที่มีการขับเคลื่อน
โดยคุณไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม รัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงพัฒนาสังคมและความ
มั่นคงของมนุษย์ในขณะนั้น ส่งผลให้ชุมชน
มีเงินหมุนเวียนในการทำกิจกรรม โดยมี
ยอดเงินกองทุนสวัสดิการสะสมเป็นเงิน
จำนวน 3,931,646.93 บาท ซึ่งส่วนใหญ่
เน้นสนับสนุนด้านสวัสดิการในการประกอบ
อาชีพเป็นหลัก ต่อมา มีการปรับปรุงระเบียบ
ข้อบังคับ และการบริหารจัดการกองทุนใหม่
และเปิดรับสมาชิกใหม่อย่างกว้างขวาง โดย
สมาชิกทุกคนต้องออมเงินวันละ 1 บาท หรือ
ต้องจ่ายเงินสมทบกองทุนปีละ 365 บาทต่อปี
เพื่อจัดสวัสดิการแก่สมาชิกที่เป็นผู้ยากไร้
ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส ในตำบลพญาขัน
ตามอุดมการณ์ “ให้อย่างมีคุณค่า รับอย่าง
มีศักดิ์ศรี”

กระบวนการที่เกิดขึ้นนี้ เป็นรากฐาน
สำคัญที่ทำให้ชาวบ้านที่นี่เห็นคุณค่าของ
การใช้ชีวิตอย่างพอเพียง มีน้ำใจเอื้อเพื่อ

ต่อกัน และนำมาสู่การเข้าร่วมโครงการกับ
ศูนย์คุณธรรม โดยยึดหลักด้านความพอเพียง
และจิตอาสาตามมา จนได้รับโล่รางวัลของ
ดร.ปวย อึ้งภากรณ์ ด้านการจัดการดูแลเด็ก
และเยาวชน ผู้สูงอายุ

เรียนรู้ความพอเพียง จิตอาสาด้วย “กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพญาขัน”

แรงบันดาลใจสำคัญที่ทำให้คุณสกล
ภาพสุวรรณ ผลักดันให้เกิดการรวมกลุ่ม
ของชาวบ้าน ก็เพราะอยากเห็นสังคมไทย
อยู่อาศัยร่วมกันอย่างร่มเย็นเป็นสุข พึ่งพา
อาศัยซึ่งกันและกัน รู้จักแบ่งปันในสิ่งที่ตัวเองมี
และสิ่งที่คนอื่นขาด

เมื่อพบว่าคนในชุมชนเริ่มเรียนรู้เรื่อง
การออมมากขึ้น คำว่าความพอเพียงก็ตามมา
เพราะเมื่อคนในชุมชนตระหนักและมีความ
เข้าใจ ทำให้รู้จักสร้างหลักประกันความมั่นคง
และหนุนเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบัน
ครอบครัวได้เป็นอย่างดี เช่น เรียนรู้ว่าตนเอง
ต้องมีเงินไว้รักษาตัวยามเจ็บป่วย จึงต้อง
เก็บหอมรอมริบเงินส่วนหนึ่งไว้ และเรียนรู้
ว่าสิ่งสำคัญในชีวิตไม่ใช่เงินเพียงอย่างเดียว
แต่เป็นความสัมพันธ์ที่ดีของคนในครอบครัว
และชุมชน

การรวมกลุ่มทำให้สมาชิกในชุมชนได้มาพบปะพูดคุยกัน การบริหารงานที่ทำด้วยความบริสุทธิ์ โปร่งใส มีการทำสมุดควบคุมบัญชีสมาชิก ทำบัญชีรายรับรายจ่าย จัดทำเอกสารทุกอย่างให้เป็นปัจจุบัน และแยกออกเป็นหมวดหมู่ โดยวิธีการจ่ายเบี้ยสวัสดิการให้กับสมาชิกเป็นในรูปแบบของการให้กรรมการตัวแทนประจำหมู่บ้าน ยืมเงินจากเหรียญกษาณิกจำนวน 3,000 บาทต่อหมู่บ้าน เพื่อนำไปจ่ายให้สมาชิกก่อน หลังจากนั้นจึงนำไปสำคัญการจ่ายมาหักลบกลบหนี้กับกองทุนฯ

ส่วนเงินสวัสดิการที่นำมาจ่ายนั้นครอบคลุมตั้งแต่เกิดจนถึงเสียชีวิต เช่น คลอดบุตร ทุนการศึกษา ทุนรักษาพยาบาล กรณีประสบอุบัติเหตุ ช่วยเหลือผู้ประสบภัย พัฒนาอาชีพ เงินลงทุนเพื่อจัดงานทำประเพณีต่างๆ รวมทั้งเงินค่าทำศพสมาชิกที่เสียชีวิต และเพื่อสร้างความมั่นคงและยั่งยืนของกองทุนฯ ปัจจุบันได้มีการปรับปรุงระเบียบการจ่ายเงินในกรณีเสียชีวิตของ

สมาชิกให้ลดลง เพราะต้องการ “ดูแลคนมีชีวิตอยู่ ให้มากกว่าการดูแลคนตาย” ด้วยตระหนักกว่าช่วงที่คนเราใช้ชีวิตนั้น มีภาระค่าใช้จ่ายและความจำเป็นมากกว่า

ทุกวันนี้ เป้าหมายของกองทุนฯ ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี สามารถสร้างความร่วมมือร่วมใจกันของคนในชุมชน ทำให้ชุมชนตำบลพญาขัน กลายเป็นชุมชนที่สงบสุข ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากการที่ชาวบ้านเข้าใจและเห็นความสำคัญของกองทุนฯ ทำให้เมื่อมีการไหว้วานขอแรง หรือขอความร่วมมือเรื่องใด ก็จะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี เช่น การทำบุญประจำปี “ผีโหมม” ซึ่งเป็นการทำบุญให้กับสมาชิกที่เสียชีวิตไปแล้ว ที่สำคัญสมาชิกมีความสนิทแนบแน่นมากขึ้น จากการร่วมทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ออกกำลังกาย สวดมนต์ไหว้พระ ฯลฯ

ส่วนอุปสรรคในการทำงาน เกิดขึ้นมาจากคนส่วนน้อยที่อาจมีการแบ่งพรรคแบ่งพวก ไม่พอเพียงในสิ่งที่จะได้รับจากกองทุนฯ

แต่เมื่อมีการชี้แจง และแสดงให้เห็นถึงการบริหารจัดการอย่างโปร่งใส ปัญหานี้ก็หมดไป รวมถึงการที่ประชาชนบางส่วนในตำบลพญาขันยังไม่ได้เข้ามาเป็นสมาชิกทุกครัวเรือน ซึ่งต้องมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องต่อไป

ปลูกฝังการออม นำภูมิปัญญาสู่ความพอเพียง

นอกจากนี้ยังมีการขยายผลนำเงินในกองทุนฯ จำนวน 20,000 บาทไปต่อยอด โดยทำโครงการธนาคารขยะร่วมกับโรงเรียนวัดควนถบ ให้นักเรียนนำขยะรีไซเคิลมาขาย และนำเงินที่ได้ฝากไว้ที่โรงเรียน เมื่อสิ้นปี กองทุนฯ จะเติมเงินในบัญชีให้เด็กแต่ละราย เป็นการให้กำลังใจในการออม ซึ่งโครงการนี้จะดำเนินการอย่างต่อเนื่องและจะขยายให้ครอบคลุมทุกโรงเรียนในตำบลพญาขันต่อไป

อย่างไรก็ตาม หากจะนับถึงความพอเพียงและงานจิตอาสาอีกอย่างที่ชาวบ้านที่นี้ร่วมกันทำ คือการร่วมกันส่งเสริมการใช้ยาสมุนไพรที่มีอยู่ในชุมชน โดยคณะกรรมการกองทุนฯ ได้ร่วมพูดคุยวิเคราะห์พบว่า ชาวบ้านในชุมชนต้องใช้เงินเป็นจำนวนมาก ในการรักษาความเจ็บป่วย ทั้งที่พื้นที่ตำบลพญาขันมีจุดเด่นในเรื่องพืชสมุนไพร โดย

วัดเขาแดงตก มีภูมิปัญญาความเชี่ยวชาญ เรื่องการดูแลความเจ็บป่วยทางกาย เช่น แผลพุพอง หรืออุบัติเหตุจากการบาดเจ็บ ส่วนวัดเขาแดงออก เชี่ยวชาญการรักษาโรคทางจิตใจ

เมื่อเห็นร่วมกันที่จะใช้สมุนไพรรักษาโรค ชาวบ้านก็ช่วยกันทำผลิตภัณฑ์สมุนไพรไว้ใช้เองในครัวเรือน เมื่อได้รับผลดีก็นำไปเสนอในงานสมัชชาคุณธรรม ที่วัดลานชะชะ ตำบลนาขยาด อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง เพื่อขยายความรู้สู่เครือข่ายอื่นๆ อีกด้วย ทั้งนี้ กองทุนได้รับเงินรางวัล จำนวน 50,000 บาท จากการเสนอโครงการปรงยาสมุนไพรใช้ในครัวเรือนอีกด้วย

ทุกวันนี้ หากถามว่าเคล็ดลับความสุขของคนตำบลพญาขันคืออะไร สิ่งที่เห็นได้อย่างชัดเจน คือ ความมีคุณธรรม พอเพียง มีจิตอาสาร่วมแรงร่วมใจกัน ซึ่งเป็นพลังสำคัญที่ขับเคลื่อนชุมชนแห่งนี้ให้กลายเป็นชุมชนตัวอย่าง ทั้งในแง่ของการทำอย่างโปร่งใส โดยมีคณะกรรมการตรวจสอบการเงินปีละ 2 ครั้ง และมีการรายงานสถานะการเงินให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเครือข่ายประจำจังหวัดรายไตรมาส รวมถึงมีการสร้างความยั่งยืน และการเห็นความสำคัญของการทำความเข้าใจ รับรู้ของคนในชุมชนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน